

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE: Pe 1 an 3 fl.; pe 1½ an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl. Pentru România și străinătate 10 fr. la an. Manuscripte nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate nu se primesc. Abonamentele se plătesc înainte.		Apare în fiecare Sâmbătă		INSERTIUNILE: Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr. Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic în Orăștie (Szászváros).	
EDITOR AL FOII: Aurel Popovici-Barcianu, director.		PROPRIETATEA Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.			

.....

*Când vedea-vom încă un erou român?...
Secolii se scură... ferele rămân!..
Nici o zi n'aduce neamului mărire:
Viața noastră trece fără strălucire!*

*La gândiri de fală, sufletul căzut
Tremură ca sclavul ce s'a abătut.
Jugul pentru dînsul s'a făcut un bine;
Viața în robie... nu mai e rușine!
Și cu toate astea, o, pămînt iubit,
La mai mîndre zile tu ai fost ursit!..*

*Sabia străină pleacă frunzi plecate!
Când inima-i slabă, brațele-s legate!*

*Mulți roșesc în viață mîndru-a mai gândi
În străbuna țară fericiți a fi!
Căci robia lungă sufletu 'njoșește
Tot pe-atât cât corpul dureros sdrobește!*

*Vulturul cel mîndru, căruia s'au smuls
Aripile, zace de dureri pătruns, —
Dar' când crește-aripa-i, își apucă sborul,
Sparge cu mîndrie vînturile, norul!..*

3/15 Maiu.

Aflăm că pentru sîrbarea cît mai vrednică a zilei de 3/15 Maiu, sê va conchema la Blaj o adunare poporală, ce se va întruni pe «Cîmpul Libertății». Față de această adunare noi ne-am arătat încă nainte cu 4 săptămîni părerea, cînd în numărul 14 (dela 16 Aprilie) vorbind despre felul «Cum sê sîrbăm noi?» am zis:

„Dacă sê va arangea și conchema undeva vre-o adunare: cu Dumnezeu înainte, fiecare Român care poate, sê alerge la ea!”

Sîntem și azi de aceeași părere și îndemnăm și mai cu dinadins pe toți Românii cari au cătuși-de-cît prindere, sê alerge pe această zi la Blaj, *fără privire la aceea, că va fi adunarea îngăduită de autorități ori nu va fi!* Pentru-că planul e următorul: în marea

biserică catedrală, după serviciul divin obicinuit, la care va pontifica însuși Metropolitul încungiurat de canonici și mulți preoți, sê va serba *un parastas solemn pentru sufletele eroilor nostri dela 1848*, cari vor fi trecut la odichna de veci, ținîndu-sê firește și o vorbire ocațională frumoasă, — ear' după parastas, publicul mare sê va îndrepta spre mormintele cari închid în sinurile lor oseminte de bărbați de vre-o însemnătate din acele vremuri, încununându-le și rostind rugăciuni asupra lor. Dacă adunarea va fi îngăduită, sê va ținea apoi și adunarea poporală comemorativă pe frumosul Cîmp. Ear' sara, și într'un fel și într'altul, va fi un concert și petrecere, pe care nimenea nu le poate opri. De nu sê va îngădui adunarea, totuși e bine *sê se vadă lume multă și din toate părțile* venită la sf. biserică ce sê înalță în marginea istoricului „Cîmp al Libertății”, și peregrinînd în număr împunător la morminte spre a le încununa! *Și fără de adunarea pe Cîmp, manifestarea, vîzîndu-sê lume multă în acea zi la Blaj, își va avea însemnătatea sa demonstrativă, ca și atunci cînd s'ar fi îngăduit.*

*

Pentru cei rîmași acasă, e apoi cu atît mai vîrtos o datorință, *a înălța și ei parastase* pentru odichna sufletelor eroilor cari la 48 și-au aruncat viața și averea în primejdie pentru ale neamului drepturi!

Ori-care om are drept sê dee un parastas spre acest scop, ear' domnii preoți, firește, îl vor servi cu evlavia și strălucirea cuvenită. Aducîndu-le aminte oamenilor, sigur în tot satul se vor afla zeci de inși, cari sê dee cu dragă inimă aceste parastase.

Un gând frumos.

O bună parte din intelighința română din comitatul nostru al Hunedoarei, e, în ajunul sîrbării de 3/15 Maiu, însuflețită pentru un gând frumos: sê se facă în cercuri cît mai largi stăruințe, ca, intelighința și popor, sê lege

de datul acestei zile și o manifestație nobilă, de jertfă pentru vre-un așezămînt oare-care național și de binefacere din părțile noastre, precum e „Convictul” dela gimnasiul român din Brad.

Convictul plănuit sê se înființeze pe lângă gimnasiul nostru din Brad, e un așezămînt din cele mai folositoare pentru noi: în el se vor adăposti la timpul seu studenți români sîraci, ca sê poată învêța și sê primească o creștere cît mai îngrijită.

A contribui pentru fondul acestui convict, e, într'adevăr, a prăznuî în unul din cele mai frumoase feluri ziua de 3/15 Maiu. În multe părți se fac petreceri cari scot multe parale din punga publicului: n'a fi oare mai vrednic, mai sfînt sîrbată ziua, cînd și eu și d-ta și cel de-al treilea, în loc sê dau crășmarului poate 2—3 florini ori și mai mult, pe beutură, *voiu trimite un floren, sau o coroană macar, Direcțiunii gimnasiului nostru din Brad*, pentru mărirea fondului Convictului?

Nu mai încape îndoală că da!

Apoi așa sê și facem în toate părțile! Sê închinăm cu un pahar două mai puțin, și sê trimitem pentru Convictul din Brad din privilegiul zilei de 3/15 Maiu, câte un floren, câte o coroană macar, care cît ne îndeamnă buna noastră inimă românească.

Au sê fie foarte lăudați cei-ce vor urma acest îndemn!

Avem bune nădejdi, că din toate orașele și satele, pe unde va străbate această idee, vom putea arêta câte-un mînnunchiu de jertfitori.

Noi alăturăm la nrul de față al foii noastre mandate postale adresate gata, pe cari mai vine scrisă numai cifra și numele dăruitorului, și se pune la postă.

Sê n'aibă nimeni teama că trimițînd ar face doar' un lucru neiertat. Numai a face „colecte”, a aduna dela mulțime, nu e îngăduit fără știrea autorităților, dar' ca eu singuratic, și d-ta singuratic, și cel de-al treilea, sê dau spre un scop oare-care o sumă anumită, abzicînd de ori-ce drepturi mai departe (precum am și scris noi pe couponul manda-

tului postal) asupra darului, — *asta e iertat și de lege!*

Cu D-zeu înainte! Ce putem, *tot sê facem: Unii sê meargă la adunare la Blaj* pe Dumineca ce urmează în săptămîna viitoare, ceialalți, rîmași acasă, *sê sîrbăm și aici parastase și sê trimitem și oare-cari sumulițe, din toată comuna cît de cît, spre scopul arêtat*, — și atunci vom fi sîrbat destul de cînstit ziua aducătoare aminte de mîreața manifestare națională dela 3/15 Maiu 1848!

Pe unele locuri aflăm că se arangiază petreceri, al căror venit curat se va da Convictului. Foarte bine!

Răsboiul între Spania și Statele-Unite.

Eată știrile date de Duminecă încoace despre răsboiul fioros, pe apă, între Spania și Statele-Unite. Fiecare știre e par'că un pas înainte față de ceealaltă în greutatea veștii ce aduce. Le dăm cu datul zilei în care au ajuns la noi.

Duminecă (1 Maiu n.) Mare aprindere a produs în America vestea, că Impêratul Austro-Ungariei Fr. Iosif I., ar fi dat o sumă mare de bani Spaniei pentru coperirea trebuințelor sale de răsboiu! Se vorbea de nici mai mult nici mai puțin ca — declarare de răsboiu și față de Austro-Ungaria, adecă de atacare și a corăbiilor ei ce s'ar întîlni undeva, căci ajutorarea cu bani a Spaniei, e deopotrivă cu a lua parte la lupta ei contra Statelor-Unite! Știrea o dase nu se știe ce scornitor, dar' a fost mîne-zi desmințită, căci M. Sa n'a dat nici o para pentru numitul scop.

— Se svonește că Spaniolii ar fi prins o corabie americană, ce ducea 5 milioane de dolari pentru America.

— Consulul spaniol din Milan (Italia) a adresat o rugare cătră toți Spaniolii aflători în Italia de sus, și cătră popoarele de sânge latin, cu simpatii pentru Spanioli, cari și ei sunt latini, sê adune bani pentru sporirea flotei spaniole!

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Pe pămînt primitor.

Nuvelă militară

— Ce veste, domnule doctor?

— Ce veste, tată; și cum merg Francezii tîi?

Doctorul, fără sê răspundă acestor două întrebări venite aproape într'același timp și făcute de fie-sa și de slujnică, se desbracă de blană, fiindcă era un ger afurisit afară, își puse pălăria pe cămin, și pe urmă se așeză cu picioarele în fața focului.

Fîică-sa îi respectă tăcerea, fiindcă știa că el tăcea numai cînd era prea ocupat, și începù sê soarbă din ceașca cu cafea cu lapte făcînd înșê semn slujnicei sê iasă afară. Gredel, slujnica, femee foarte devotată stăpînilor sêi, ieși. Nu se închise înșê ușa bine de tot și fata se scoală dela masă, se apropie de doctor, și-l întreabă:

— Tăticule, nici nu mi-ai zis bună dimineata; ai plecat prea de vreme. Cum îi merge Francezului?

Kobbus Müller, dela facultatea din Băle, părù că se deșteaptă dintr'un vis rîu Luă mînila iubitei lui Lisabetha, o strînse pe piept și o sărută pe obraz.

— Tu ești o fată de zahar, Lisabetho, și eu sunt un uricios, îi răspunse el. Sê mîncăm, fata mea; afară e frig, eu am ieșit din casă prea de dimineată... și... pe cînd vom mânca ..tu sê mî sfătuești... fiindcă ești cuminte ca și muma ta, iubita pe care am pierdut'o.

Fata îi mai aduse o cîașcă cu cafea cu lapte și câteva felii prăjite de pâne neagră cu chimin, cari plăceau mult doctorului.

După-ce mîncă, scoase din buzunar o pipă de porțelan împodobită cu chipul lui Wilhelm Tell, o umplù cu tutun, pe urmă o aprinse și începù sê fumeze.

Fata, vîzîndu-l dus pe gânduri, tuși ca sê'i dea de știre că e gata sê-l asculte.

— Francezului nu-i merge bine, Lisabetho, răspunse doctorul; rana i-s'a închis aproape bine, înșê a pierdut prea mult sânge; a suferit așa de mult bietul băiat, încât... 'mi-e frică că n'are sê-și mai vază țara... Jalnic lucru e răsboiul! zise el dus pe gânduri!

«Iubiți-vê unii pe alții!» zice Evanghelia... și oamenii se omoară, se sfășie ca nește fiare sîlbatic; și neveste, mume, surori, logodnice, plâng cu suspine, ele pe cari Dumnezeu le-a făcut pentru bucurie și fericire...

— Dar... Francezul, tăticule? îi tăe vorba Lisabetha.

— Ai dreptate, copila mea, bat câmpii, vîz bine. Sê vorbim de rînitul meu. Poate că numai un singur lucru l'ar scăpa: aerul curat.

În spitalul din Băle nu le lipsește nimic bolnavilor în ce privește îngrijirea; doctorii ceialalți și eu ne prăpădim sănătatea îngrijindu-'i; grijitorii și damele dela ambulanța din oraș, între cari mî bucur că faci și tu parte, ne ajută cum pot mai bine. Dar' îngrijirea ori cît de bună ar fi, tot nu face cît aerul curat.

— Tată, zise Lisabetha, adu-ți aminte ce ai făcut pentru mine, pentru fata ta așa de plăpîndă, și care se topea din zi în zi măcar că o îngrijai ca pe o floare.

— Ai dreptate, fata mea, răspunse doctorul, erai foarte gingașe, erai galbenă, pierdusem ori-ce nădejde; mî temeam... fiindcă rîmăsesem numai cu tine.

— Și ce ai făcut atunci, dragă tată?

— Mê gîndesc la ceva, fata mea... zise odată doctorul luându-'și pipa din gură. Aici, este aerul minunat, și, dacă îmi dă voe primarul... oh! ce gînd!..

Și Müller se sculă, își luă pălăria, blana, ieși repede din casă.

După plecarea lui, Lisabetha se așeză pe un scaun, și pe urmă murmură: «Crăciun are sê-și vază țerișoara lui!»

Grăciun Kerverguen abia fusese primit doctor în medicină în orașul Rennes în 1870, cînd fu chemat sub steag în compania mobilă din Ille-et-Vilaine (în crâncena luptă dintre Prusaci și Francezi).

Nenorocirile se țineau lanț, și el, ca un patriot adevêrat, cerù și dobândi voia sê între într'un batalion de vînatori pedestri, care fu pus sê slujască în armata Răsăritului.

Acolo, comandantul sêu de batalion, căruia el îi fusese recomandat printr'o scrisoare de cătră decanul facultății de medicină din Rennes, îl numi medic maior-adjutant.

Luă parte la toate luptele date de această nenorocită armată, strînsă din elemente rîzele și din soldați rîu îmbrăcați, luptând tot'deauna împotriva unui dașman mai mare în număr, suferind de foame, de frig.

Luptă glorioasă, dar' stearpă, care se sfîrși cu o retragere, în care 85.000 de oameni cu 11.000 cai și 202 de tunuri trecură în Elveția, apărute de o parte din corpul al 18-lea de armată, susținînd în strimtoarea Cluse, o luptă înverșunată, dela 11 de dimineată și până noaptea!

În lupta aceasta Crăciun fu rînit de un glonț care îi trecù prin coapsă, și, după suferințe cumplite, pricinuite de zdruncinarea unei trăsuri de rechiziție, în care zăcea în tins pe paie, se deșteptă într'o zi într'o odăe

Luni. Flota mare americană manevrează încă tot înaintea orașului Havana (capitala Cnbei), care însă e bine întărit și păzit. Toată insula (Cuba) e altfel împrejmuată de corăbii americane.

— Trei corăbii americane au încercat bombardarea (împușcarea cu tunurile) a orașului Cienfuegos, dar' nu i-au făcut pagube, căci gloanțele cădeau departe de țărmuri, în apă. Apărarea spaniolă n'a răspuns împușcărilor americane, căci corăbiile lor ce trăgeau cu tunurile, cădeau în afară de baterea tunului, (și așa ar fi tras pe nimic și ei.)

Infrângerea Spaniolilor.

Marți au sosit știri despre o grea înfrângere suferită de Spanioli în două locuri unde au dat pept cu Americanii. *Ei au fost crunt bătuți atât pe apă în fața orașului Manila, capitala insulelor Filipine, cât și în cetatea Cavite, cea cu mari întărituri, care apără orașul-port Manila!*

Eată cum s'a întemplat groaznică luptă:

Lupta la Manila.

Duminecă, în 1 Maiu, dimineața, flota spaniolă, stând din 7 încrucișătoare și 10 canoniere păziau portul cel larg la Manila. Deja în zori, vasele așezate nainte pentru a da signale, vedete pe apă, au vestit că flota americană vine! Față de cele 17 corăbii spaniole, toate vechi și mărunde, flota americană sta numai din 7 corăbii, dar' niște corăbii, cari față de cele spaniole, păreau 7 urieși față cu o mână de oameni muritori!

Lupta a fost scurtă: abia 2 ciasuri s'au împușcat împrumutat cu gloanțe de moarte ducătoare, și Spaniolii au fost zdrobiți: din cele 7 corăbii mai mari ale lor, 4 au perit: corabia panterată »Regina Cristina«, pe care era și admiratul comandant, a luat foc, căci Americanii pușcau cu gloanțe de petrol, cari căzând jos se spargeau și aprindeau; încrucișătorul »Don Juan d'Austria« a fost aruncat în aer, încrucișătorul »Castilia« a ars și el, alte corăbii mai însemnate au fost găurite și Spaniolii le-au scufundat ei înșiși în mare, ca să nu cadă în mâna inamicului!

Două mii de soldați au perit și ei în cele două ciasuri de luptă, omoriți de gloanțe ori scufundați în fundul mării.

Insuși guvernul spaniol, în telegramele ce trimite din Madrid tuturor țărilor, recunoaște că »puterea armată maritimă a Spaniei la Manila a fost nimicită!« Un ministru spaniol a zis, după primirea știrii despre înfrângere: »La Manila nu ne-a mai rămas nimic din modesta noastră putere armată pe mare!..«

Pustiirea cetății Cavite.

După învingerea pe apă în fața orașului Manila, Americanii au început bombardarea întăriturilor cetății Cavite, ce apără orașul.

La început Americanii au fost respinși, scufundându-li-se 2 corăbii și perindu-le 500 de oameni, căci cetatea e înzestrată cu tunuri mari și puternice! Mai târziu însă au prins tot mai mare putere și cu atâta belșug au aruncat focul potopitor, că au dărâmat cu totul și cetatea asta! Ear' părțile din afară de întărituri le-au nimicit cu foc: pușcând asupra lor cu gloanțe de petrol, cari spărgându-se aprindeau tot în jur de ele!

Filipinele pierdute!

Prin aceste biruințe americane asupra puterii celei mai de frunte a insulelor Filipine, aceste insule sunt socotite ca pierdute cu totul pentru Spania. Dobânda Americanilor e mare: insulele zise »Filipine« stau din 10 insule mai mari și aproape 1000 mai mărunde, având cu totul 6 milioane de locuitori, și fiind foarte roditoare! Afară de aceea, cine are aceste insule, e stăpân pe prejmuriile Asiei-Orientale și asupra mișcării pe Oceanul-pacific.

Soarta Spaniolilor de pe insule, e acum foarte de plâns: locuitorii indigeni, adevărații moșneni ai insulei, văzând că e aci capătul domniei Spaniolilor ce demult îi tiranizau, au sărit acum și ei, și nu mai e putere care să-i înfrânze. Unde numai prind Spanioli, îi măcelăresc fără milă, îndeosebi le omoară pe toți preoții, ba nici pe femei, nici pe copii nu-i cruță! Ear' orașul Manila însuși, care cuprinde mai mulți Spanioli, e în cea mai mare lipsă! De pe mare nu-i poate veni nimic, închis fiind de corăbiile americane biruitoare, din lăuntrul insulei e închis de poporul răsculat, așa că azi nu mai are de unde primi nici muniții, nici hrană!

Lupta cea mare.

Lupta cea mare și hotăritoare însă, se va da la Cuba, unde și Spaniolii și Americanii și-au adunat ce-au avut mai bun. Sunt însă slabe nădejdi pentru Spanioli.

Joi au sosit următoarele știri: Flota spaniolă a plecat spre Portorico, să caute pe cea americană. Americanii își adună laolaltă toate corăbiile de război spre a întâmpina pe Spanioli. În cercurile militare de marină engleză se ține, că flota spaniolă merge să-și afle pustiirea sigură!

Pe Mercuri ori Joi s'a așteptat ciocnirea hotăritoare între flote!

Urmările în Spania.

Urmările războiului, nehotărît încă, dar' privitor la care nu mai încapă îndoială, că se va sfîrși zdrobitor pentru Spanioli, — sunt în Spania foarte îngrijitoare: mulțimea mare a poporului, care, poate pe drept, pentru nenorocirile războaielor, face vinovați pe capetele încoronate și sfetnicii lor, s'a ridicat în Spania contra familiei domnitoare și a sfet-

nicilor sei! În Madrid au atacat palatul ministerial și s'au îndreptat în contra curții regale, încât a fost lipsă să se proclame starea de asediu asupra orașului! Din țară încolo asemenea vin știri de mari tulburări. E teamă, că, pe lângă nenorocirea războiului îndepărtat, prin care se vor perde coloniile, și țara însăși va fi învăluită în flăcările revoluției, din care va urina: răsturnarea familiei domnitoare și prefacerea țării în »republică«!

SINODUL archidieceșan dela Sibiu.

Ședința a VI-a (29 Aprilie n.).

Președinte: Exc. Sa Metropolitul. Notar: Dr. I. Buzura.

Deputatul A. A. Nicoră, a făcut interpellare (întrebare) la adresa Exc. Sale Archiepiscopului că are I. P. S. Sa, ca cap al bisericii cunoștință oficioasă și dela cine, despre trecerea a doua la unire a 54 familii fruntașe din Dobra, întemplată a doua zi de sfintele Paști, și ce mijloace a luat pentru delăturarea pericolului ce amenință biserica noastră în părțile acelea? Care e rezultatul practic al pașilor făcuți de Vener. Consistor? Ce pași a luat Ven. Consistor pentru pacificarea Dobrenilor după venirea exmisului Ioan Papiu (în ajunul sf. Paști)? Ce pași a luat pentru satisfacția trimisului Consistorului insultat la Dobra de către însuși administratorul tractului și organele politice cari îl susțin? și că are cunoștință Ven. Consistor despre amestecul fătis și indirect al unui deputat dietal romano-catolic și a întregii administrațiuni politice, pentru susținerea actualului administrator, ce pași a luat pentru delăturarea acestui amestec ilegal?

Răspunsul Exc. Sale la interpellare va urma în ședința viitoare.

Deputatul Dem. Comșa a făcut propunerea: Consistorul să roage pe minister a pune la dispoziție pentru seminar, mijloace de a întreține o grădiniță centrală de pomări și legumări la Sibiu, și 4—5 în alte locuri din archidieceșă, precum și subvenție pentru a putea ține cu învățătorii an de an cursuri de pomărit, legumărit și vierit, apoi să ceară câțâimi mai mari de pădureți, altoi, frăgari, vișe americane etc. spre a le împărți pe seama școalelor noastre. Să dă comis. școlare.

Deputatul Dr. Ioan Mihu propune: Ven. Consistor să se îndatoreze cu adunarea datelor privitoare la contribuția (jertfa) ce poporul nostru o face an de an pentru biserică și școală, fie în bani gata, fie în naturalii. Să dă comisiei bisericești.

Zidirea catedralei, a ridicat discuție mai lungă. Comisia organizatoare prin referentul seu Part. Cosma face istoricul chestiunii, arătând momentele mai însemnate prin cari a trecut dela ivirea ei, ajungând la sfîrșitul, că locul cel mai nimerit din toate punctele de vedere pentru zidirea catedralei, ar fi locul din Strada-Morii, care formează proprietatea archidieceșei. Propune deci ca Consistorul să se însărcineze cu pregătirea planului pentru acest loc.

Ex. Sa Metropolitul află pentru zidirea catedralei mai corespunzător locul unde se află biserica de astăzi din cetate, în Strada-Măcelarilor, având a se demola și câteva case vecine.

Dep. Dem. Comșa susține, că nu avem încă toate elementele de judecată pentru a putea aduce un conclud atâr de hotărît, cum propune comisia. Și anume solul (locul) 'i-se pare a nu fi cercetat de oameni specialiști, de oameni chemați a-și da părerea, ear' d-sa știe că acel loc e gropilos, surpăcios, căci înainte vremuri erau acolo ziduri și turnuri de apărare a cetății contra inamicului. Face contra-propunere, să se iee ingineri buni să cerceteze întâi locul, apoi să se iee hotărîre pentru el, la anul. Dar' din multe puncte de vedere, ar fi p. ntru grădina din Strada-Schewis.

Au luat încă parte la discuție dnii Dr. P. Span, Dr. I. Blaga, Dr. V. Bologa, Dr. Ioan Mihu, I. de Preda, Nic. Ivan, toți contra propunerii comisiei, fie pentru-că nu sînt pentru locul propus, fie că nu li-să par destul depre gătît lucrul, ca să se iee hotărîre în merit.

Deputatul Dr. P. Barcianu, într'o vorbire aproape de o oră, a arătat însă pe larg și foarte luminos, de ce și d-sa a spriginit și în comisie și susține și aici propunerea comisiei! Combate cu dovezi convingătoare toate cele aduse contra acelei propuneri. Vorbitorul este des întrerupt de aprobările deputaților.

Pusă chestia la vot, 18 sînt pentru propunerea deputatului Comșa, 22 pentru a comisiei. S'a primit deci ca noua catedrală să se zidească pe locul din Strada-Morii, alături cu casa comitatului. Să va publica concurs pentru plan și să vor urma cu pregătirile pentru începerea zidirii.

Propunerea deputatului Dr. V. Bologa din ședința a 3-a de-a primii pe tineri absoluiți de gimnasii gratuit la teologie, apoi propunerea cu reducerea protopopiatelor și a deputatului Dr. Cristea de-a să primi și cu școli comerciale la teologie, — s'au predat Consistorului să vie cu propunere la anul asupra lor.

Adresa așternută Sinodului de Consistor în cauza întregirii plății preoților dela stat, adresă pe care Consistorul a și trimis-o la guvern, chiar înainte de a veni la Sinod, — a fost probată de Sinod, și Consistorul îndrumat să înainteze adresa și Casei magnatilor, unde Ex. Sa Metropolitul va lupta și cu graiu viu doar' să fac schimbările de lipsă în acea lege.

Ședința VII. (30 Apr.) a. m.

Preș. Ex. Sa. Notar: Sergiu Medean. Exc. Sa răspunde interpellării de ieri a deputatului A. A. Nicoră, în pricina dela Dobra. Fiindcă în cauza asta s'a luat deja hotărîre în ședința a treia, n'are ce mai răspunde meritoric interpellantului.

Dep. A. Nicoră se declară nemulțumit cu acest răspuns și face propunerea de urgență, că Consistorul să se îndrume a lua numai decât măsuri pentru curmarea acestor certe.

Nefind de-ajuns spriginită, propunerea cade și Sinodul ia la cunoștință răspunsul presidial.

de spital în Băle, unde auzi o voce dulce întrebându-l cum îi este.

Tinărul chirurg deschise ochii și văzu lângă pat o fată tină înmăbrăcată ca „soră de caritate“, cu crucea roșie la braț, și care îl întrebă încă odată cum îi este.

În frigurile care îl chinuiau, fata i-se părură ca o ființă supranaturală, ca un ânger care venia să-l mângăie.

Luă din mâinile ei o bătură liniștitoare, o bêu încet-încet spriginit de ea, și adormi în ziua aceea, aruncând sori de caritate o privire în care se resfrângea atâta recunoștință, încât fata plecă de lângă rânit turburată, mișcată până la lacrimi, și roșie ca o fragă.

Timp de cinci zile cât ținu chinul tinărului, Lisabetha se interesase de el.

Doctorul Müller dobândi dela primar voia, să aducă pe maiorul de Kerverguen în casa lui. Il așeză într'o cameră frumoasă și în care intra soarele îndată-ce răsăria.

Un îngrijitor francez fu pus lângă el. Doctorul Müller venia adese-ori să-l vază, constatând din zi în zi sporul însănătoșirii.

Lisabetha nu intra nici-odată cu tatăl său în camera Francezului, însă tinărul maior știa să deslege limba bătrânei Gredel, servitoarea, și astfel afla ce făcea fata în fiecare zi, în fiecare ceară.

Gredel nu mai isprăvia cu »domnișoara noastră...« »Domnișoara noastră a făcut cutare lucru...« »domnișoara noastră a spus cutare lucru...«

Bătrânei îi turuia gura mereu și când venia vorba de tinăra-i stăpână, nu mai isprăvea cu laudele.

Nu trecu mult și maiorul putu să facă câțiva pași prin cameră. Gazda venia în fiecare zi, după amiază, să șază de vorbă cu bolnavul câte un ciaz și chiar două.

Doctorii vorbeau de meseria lor și Kobus rămase uimit de cunoștințele adânci pe care le avea Crăciun, mai cu seamă în ce privea chirurgia.

Totdeauna eșia îngândurat din camera rânitului și, după masă, se uita cu coada ochiului la fie-sa, zimbea și-și freca mâinile.

— Domnișoară, ce are domnul doctor? mi-se pare nu știu cum... zicea Gredel.

Lisabetha însă nu o asculta, ci îngrija ca mâncările pe care avea bolnavul voie să le mănânce, să fie bine gătite și date la timp.

— Nu, Gredel, să nu duci încă bolnavului bulionul ăsta cu ou...
Sau:

— Trebuie să fie tocmai vremea... dragă mea, tu o să uiți, și știi bine că tata ține mult să se facă toate lucrurile la vreme.

— Ce bună fată, ce inimă de aur, terice de omul care va pune mâna pe astfel de comoară! zicea Gredel în sine pe când îi ducea rânitului să mănânce.

Întro zi — fericită pentru Francez, — fiindcă de dimineață primise o scrisoare dela unchiul seu, decanul, singura rudă pe care o mai avea, prin care îl mai înștiința că se începuse deșertarea teritorului, — doctorul Müller îi dete voe să coboare în catul de jos ca să mănânce împreună prânzul.

Mayorul intra în sufragerie, spriginit de gazdă, și cea dintâi privire a lui fu pentru fata Lisabetha îi întinse mâna zimbând; pe urmă se uită unul la altul și ochii lor păreau că și spun: »În sfîrșit te văz ear'!«

Müller zimbi, un zimbet neînțeles, și cu mâna arătă locul unde să șază tinărul.

Pe când mâncau, fiind rugat și de tată și de fată, rânitul povesti, foarte mișcat, toată lupta Ostului, așa de grea; avu accente așa de nobile, așa de adevărate, pe când vorbea de nenorocirile țerei lui iubite, încât și doctorul și fie-sa plângeau.

Gredel, servitoarea, care ședea la spatele tinerei sale stăpâne, își ștergea mereu nasul, dovadă că era și ea foarte mișcată.

— În toată povestirea asta ai uitat să vorbești de tine, fătul meu, zise Müller luându-i mâinile. Șefii tăi mi-au spus ce fel

de om neprețuit ești; de aceea după-ce se va sfîrși tot ce mai e de trecut din războiul acesta crâncen, ascultă ce am de gând să-ți propun:

Eu îmbrănesc din zi în zi, dragul meu; din pricina asta bolnavii mei sufer; spitalul are lipsă, pentru operații mai cu seamă, de o mână mai sigură... Vrei să mă înlocuești tu, păstrându-ți calitatea ta de Francez; să te așezi să trăiești pe pământul nostru primitor?

— Și dacă primesc, cine îmi va da curagiu să ajung și eu chirurg așa de meșter ca dumneata? răspunde Francezul cu o privire rugătoare; cine mă va încuragia, cine mă va susține în lucrările mele?

— Lisabetha! răspunde scurt doctorul Müller.

Tinărul se sculă galben de tot; apoi se aruncă la picioarele fetei care, roșie ca și macul de câmp, îi dete mâinile.

— Domnule, d-ta ești vrednic să fii socrutul zise Gredel la urechea stăpânului seu.

Trad. de I. S. Spartală.

La județ: — Ai fost prins, Țigane, furând un ceasornic...

— Îmi pare tare rău, dle președinte.

— Părerea aceasta de rău, ți se va lua în seamă dacă e adevărată.

— E foarte adevărată domnule, pentru-că n'am putut cu nici un preț să-l fac să meargă bine!..

Stipendiile pentru pedagogi, care până aci erau în număr de 28 și în sumă de 60 fl. s'au redus la 50 fl. înmulțindu-se astfel în număr la 34, spre a putea ajutama pe mai mulți.

Privitor la *sidoxie* s'a hotărât: Să susține sidoxia de 50 cr. de familie, având a se încassa dela 1898. Pentru cei doi ani de mai nainte, în cari nu s'a încassat, și deci nu s'au putut da protopresbiterilor ajutoare din ea, se lasă protopopiatelor să-și răsplătească cum or afla de bine pe protopopi.

Și până la încassarea sidoxiei însă, s'a votat o anticipație de 10.000 fl. din fondul general spre a se împărți între protopresbiteri, ear' după-ce va încurge sidoxia, suma să se pună napoi în fond.

Ședința VIII. (30 Apr. n.) d. a.

Președinte: Exc. Sa Metropolitul. Notar: Ioan Moța.

S'a luat la cunoștință raportul consistorial despre împărțirea stipendiilor din fundațiunea »Andronic« (cunoscută cetitorilor nostri).

S'a primit a se introduce în școalele medii și teologie »Dogmatica ortodoxă« de Gr. Pletosu, prof. în Năsăud.

S'a primit propunerea dlui Dr. Mihu din ședința a VI-a de-a se aduna pe viitor datele despre contribuiriile poporului nostru pentru biserică și școală.

S'a luat la cunoștință raportul despre starea fondurilor și fundațiilor archidieceșane, din care se vede, că azi archidieceșana are în total în fonduri și fundațiuni 2.301.357 fl. și că creșterea de anul trecut a fost de 46.304 fl. Toate fondurile au crescut normal, afară de cel general administrativ și al seminarului, cari sunt prea îngreunate.

În vederea greutăților de întreținere, și fiindcă fondul seminarial nu mai birue, s'a urcat taxa pentru seminarști, dela 100 fl. la 120 fl. pe an.

S'a hotărât înființarea unui „Fond de asigurare“ pentru zidirile bisericesti și școlare, îndatorându-se bisericile și școlarele a se asigura la acest fond archidieceșan, nu mai mult la societățile străine.

Toate »rugărilor«, »plânsorile«, »memoriile« adresate sinodului, au fost predate consistorului spre rezolvire, consistorul fiind chemat a hotărî asupra lor, nu sinodul, și venind ele la sinod numai din nepriceperea celor-ce înaintează an de an multe rugări »Sinodului«, crezând că mai iute pot dobândi ceva prin el.

Potopuri.

Asupra Vêrșetului și ținutului lui, s'a descărcat Sâmbăta trecută, o furtună, despre care se vestesc grozăvenii, cum demult nu s'au mai văzut.

Apele s'au revărsat, și au crescut așa de mari, cât au străbătut pe uși și pe ferești în case! Păreții de pază, zăgazurile, groși de câte un metru, au fost pe multe locuri rupți de apă. Nălțimea apei a fost cu 12 centimetri mai mare ca cea din 1882, când fusese earăși foarte amenințătoare și când mulți oameni s'au și înecat.

Pe hotarul comunei Rudricz a bătut și peatră din greu. Dar' cea mai mare pagubă a pricinuit-o ruperea de nor viilor, cari erau frumos îngrijite, și cari sunt acum în o stare de plâns: pe aiurea le-a smuls vițele din rădăcină și le-a dus, pe alte locuri le-a coperit cu pături de nêsip și pământ groase de câte-o palmă și mai bine! Mai mulți gospodari au singuratici pagube de mii de floreni. Păgubiții sunt Sârbi și Unguri. Câteva case s'au dărîmat.

Asemenea vești vin și dela Temes-Kutas.

Solgăbireul și gendarmul.

— O pățanie interesantă. —

Gendarmii la noi încep a se lua ei înșiși, tot mai în »serios«. Încerezuți că nu li-să face nimic de câte-ori chinuiesc și batjocoresc pe bietul țeran român, ei încep azi a se purta la fel de brusc și față de »domni«, socotindu-se pe sineși mai mari »domni«, ca ori-ce domn. Următoarea pățanie care a avut loc Sâmbăta trecută la Piski, împărțită »G. Tr.«, ne dovedește bine aceasta. Eată întâmplarea:

În 30 Aprilie fisolgăbireul cercului Deva, Csulay Lajos, se afla în gara stațiunii Simeria (Piski) în drum spre casă. Preumblându-se pe peron, zări un gendarm, care era tocmai în serviciu.

Fisolgăbireul se apropie de gendarm și, conștient de poziția sa ca prim funcționar administrativ în cerc, întreabă pe gendarm cum îl cheamă?

Gendarmul, măsurând cu privirea sa de sus până jos pe fisolgăbireu, îl întreabă la rîndul seu rēstit: Mi kőze hozzá? (Ce-ți pasă D-Tale?)

Fisolgăbireul, genat totodată de grosolănia gendarmului și văzând, că publicul din jur privește cu mirare la această scenă, așteptând ce o să urmeze, zise în ton energic către gendarm, că dînsul are drept să-l întrebze cum îl cheamă și să-l facă responsabil de aerul arrogant, ce a îndrăsnit să-l ia față cu el gendarmul!

Atunci gendarmul, luând poziție și rēstindu-se dîn nou către fisolgăbireu, îi strigă furios: »Fogja be a száját, mert külőnben rőgtőn letartoztatom«, (Ține-ți gura, căci la dîn contră numai decât te închid).

Își poate închipui ori-și-cine în ce poziție se afla fisolgăbireul, când gendarmul și după-ce îi descoperise, că dînsul e fisolgăbireul cercului, n'a încetat cu grobianitățile sale și cu amenințările, că-l va deținea!

În mijlocul ilarității publicului adunat în jurul lor, solgăbireul fu nevoit să se urce în tren și să grăbească acasă, ca apoi de-acolo să facă pașii oficioși în contra gendarmului atât de încrezut!

Pilde millenare.

— Un fost ministru banerotat. —

Contele *Festetich Andor* a fost ministru unguresc de agricultură până nainte cu 2 ani, și e »sfetnic din lăuntru« al M. Sale Împăratului și deputat în dietă și decorat cu medalia coroanei de fer și, scurt, »domn« mare. Și acest »domn mare«, azi e un nenorocit și un nime mare! Viața de nemeș ungur ce ducea, l'a împins departe-depart. Avea o moșie întinsă, după care ar fi putut trăi cinstit, dar' moravurile millenare maghiare de care era și »Măria-Sa« molipsit cum sînt toți cei ca el, îi cereau cheltueli mult mai mari ca venitele. S'a pus pe făcut datorii. Dela o vreme nu le-a mai putut plăti și săptămăna trecută i-s'a vëndut la dobă toată moșia, tot ce avea, dănd Jidani 211.000 fl. pe ea. Din asta însă abia să acopere a 7-a ori a 8-a parte din uriașă datorie, ce fostul ministru are! Eată, drept icoană, câtă era numai datoria *intabulată* pe averea lui nemișcătoare:

Banca din Gyanafalu datoria de 3500 fl.; locuitorul Markbreit din aceeași comună 23.451 fl.; Reichenfeld Adolf din Győr 15.000 fl.; apoi: firma Reiner et Marx din Graz 15.000 fl.; banca »Union« din Viena 67.840 fl.; Castelli Adolf, locuitor din Sibiu 9644 fl.; Cassa de păstrare din Canija-mare 15.000 fl.; »Országos magyar járadékbank« 43.500 fl.; firma Kramer din Budapesta 7500 fl.; Löwenstein din Sâmbăta 30.000 fl.; adv. Fürst din Cinci-biserici 50.000 fl.; Banca regnicolară centrală ungară 12.000 fl.; Banca din Keszthely 2000 fl.; Banca din Győr 15.000 fl.; avocatul Hertelendy din Canija-mare 5000 fl.; »Prima bancă de păstrare« din Pesta cu un cambi 24.600 fl.; cu alt cambi 8100 fl.; »A magyar lezámitoló és pénzváltobank« cu un cambi 25.000 fl.; cu alt cambi 6650 fl.; Banca comitatului Somogy odată 15.000 fl.; altă-dată 3400 fl.; locuitorul Kassay János din Timișoara 10.000 fl.; locuitorul Gubanyi din Szkolja cu o obligațiune 32.000 fl.; cu altă obligațiune 24.000 fl.; Banca comitatului Albei 45.000 fl.; locuitorul Stern din Papa 12.500 fl.; firma Rechnitz Herman din Viena 15.000 fl.; firma Schapringger din Cinci-biserici 12.000 fl.; Cassa de economii din Vesprim 25.000 fl. etc. etc.

Astăzi omul e rēmas sērac ca un lilic. »Budapesti Hirlap«, scriind un lung articol asupra acestei triste figuri din viața domnească ungurească, îl încheie cu cuvintele:

»Astfel ajung la sapă de lemn acei domni maghiari, cari nu joacă cărți și nu-și petrec, ci joacă la bursă, speculează și politisează!« —

»Vieța noastră publică e plină cu astfel de oameni, în oficii, în comitate, în dietă; toți aceștia ajută a duce la sapă de lemn Ungaria și pe poporul ei«.

CORRESPONDENȚA

Zlatna, Aprilie 1898.

Dle Redactor,

În ziua de 15/27 Aprilie a. c. se aștepta sosirea dlui Petru Popoviciu, care ales și înțarît, se reîntorcea acum și chirotesit ca protopresbiter gr.-or. pentru tractul Abrudului. O primire frumoasă i-s'a făcut în tot percursul călătoriei sale până la Abrud. La Zlatna, era adunată la gară preoțimea și învățătorimea, și o frumoasă cunună de dame, apoi »elevii« dela școala gr.-or. La sosirea trenului în numele preoțimii dincoace de »Dealul-mare« l'a bineventat parochul din Zlatna Emanuel, ear' în numele învățătorimii Giurca, la ce dl protopop le-a mulțumit în termeni aleși și călduroși. La poarta bisericii se aflau numeroși străini frumșași din Zlatna, cari au venit să vadă cum va fi primirea. După ceremonialul bisericesc obicinuit și după înălțarea rugăciunilor, publicul s'a întrunit la un

dejun vesel, familiar, de unde apoi pe la 11 ore, au plecat în frumos convoiu spre »Dealul-mare« și Abrud.

Sosiți în vērful Dealului-mare, după o scurtă paușă, plecăm de vale, unde așteptau călăreți și trăsuri cu întimpinători din Abrud și jur. În numele celor veniți a bineventat parochul din B.-Poeni I. Adamoviciu, plecând apoi convoiul mărit încă spre Abrud. În B.-Cerbu la poarta bisericii împodobită cu verdeață și cu tricolorul român, parochul I. Todesc a bineventat pe trecător.

La capetul Abrudului alt public eșise întru întimpinare, — petrecend pe noul protopop până la biserică. Aci în numele tractului bineventează parochul din B.-Isbita N. Bășan, — ear' protopopul îi mulțamește, promițend că va lucra în toată vieța cu zel și abnegațiune pentru înflorirea bisericii și mărirea neamului.

Sara s'au întrunit earăși cei cu inimile vesele la o cină comună, la care sexul frumos era podoaba. Să înțelege de sine că toasturile încă nu au lipsit. Primul a fost ridicat de noul protopop pentru Metropolitul, al II-lea pentru protopop, apoi altele mai departe.

A fost o voie bună până târziu în noapte, când ne-am depărtat fiecare ducend cele mai plăcute suveniruri.

Vicu.

NOUTĂȚI

Producțiune poporală în Orăștie. Pe de azi o săptămână, Sâmbătă în presara de 3/15 Maiu, sē arangează în Orăștie o mică producțiune poporală, în sala otelului »la Leul-de-aur« (Csősz). O trupă de flăcăi țerani, sub conducerea dlui inv. dir. C. Baicu, sē pregătește să joace piesa poporală »Cărlanii« de C. Negruzzi, apoi »Călușerul și Bătuta«. Dar' programul serii va cuprinde și alte puncte de desfătare pentru public. Venitul curat sē va dărui »Fondului de convict dela gimnasiul din Brad«. După producție va urma dans. Rugăm de pe acum pe onorata inteligență română să iee întreagă parte, contribuind la mărirea însemnătății sērării.

M. S. Regele Carol I. al României, va face vizita politică de mult plănuită, la curtea Împăratului Rusiei, în luna viitoare Iunie.

Mari pregătiri de sērbare fac ungurii Ardeleni pe 30 Maiu la Cluj. În 30 Maiu, adecă sē implinesc 50 de ani decând ei au decretat în dieta ardeleană ținută la Cluj, contopirea Ardealului cu Ungaria (Uniunea) spre binele lor și rēul Românilor. De aceea sē pregătesc cu sērări însuflețite.

Producțiune teatrală împreunată cu concert și dans în Băița se va arangea la 14 Maiu st. n. a. c. în sala dela Pomul-verde. Sē va cānta întâi »Zina a apus« de **, de corul bărbătesc din loc. Apoi sē va juca piesa »Cărlanii«, vodevil într'un act de Con. Negruzzi, prin dnii Cornel Gradina, Artemiu Balasiu, Nicolau Igna, d-șoara Virgilia Lazar și d-na Leontina Balasiu. — La urmă sē va cānta »În pădure« de **, de către corul mixt. După producție va urma dans.

Examenale de vară din protopopiatul gr.-or. al Orăștiei sē vor ținea sub presidul protopresbiterului Dl *Vasilie Domșa* în următoarda ordine:

în 7 Maiu st. v. Gelmar, Binținț, Pischinț;
„ 8 „ „ „ Sērēcsēu, Acmar, Balomir;
„ 10 „ „ „ Ludești, Orēștiōra-de-jos;
„ 11 „ „ „ Beriu, Orēștiōra-de-sus;
„ 12 „ „ „ Dēncul-mare, Dēncul-mic, Tămășasa;
„ 13 „ „ „ Simeria, Petreni, Măgură;
„ 14 „ „ „ Jibot;
„ 15 „ „ „ Pricaz, Turdas, Mărtinești;
„ 17 „ „ „ Vaidei;
„ 18 „ „ „ Căstău, Șibișel;
„ 19 „ „ „ Romos, Romoșel;
„ 27 „ „ „ Vinerea;

Ear' la școala capitală din loc sē va anunța la timpul sēu.

Dorim a putea înregistra de pretutindenea un »bun seceriș«.

Institut de credit în Sighișoara. Protopopul D. Moldoven dela Sighișoara, concheamă pe 8 Maiu n. pe inteligența de acolo și din jur la o consfătire în scopul de-a înființa și acolo o bancă românească.

Concert militar a avut loc în Orăștie Marți sara (în 3 Maiu) în sala hotelului Széchenyi. A fost bine cercetat. Toate locurile, la mesele așternute, cuprinse. S'a petrecut până la miezul nopții. Despre reușita concertanților înșiși, musica dela Alba-Iulia, nu mai încape vorbă. Toate punctele au fost executate cu acurateță militară și în chip măestru.

Cum scad banii Spaniolilor în preț E îngrigitor pentru biata Spanie, cum își perde zi de zi creditul în afară. Banii ei de argint ori aramă, sînt primiți în afară în preț tot mai mic. Sunt abia la începutul rēșboiului, și *deja francul Spaniol are preț mai mic și ca francul grecesc*, care și el, în urma rēșboiului nenorocit cu Turcii, e slab prețuit. Agiul (deosebirea de preț a banilor la vămii), e deja pentru banii Spanioli 97 la sută! Adecă la vamă dai aproape doi franci Spanioli pe un franc al țerii vecinii!

Intrunire agricolă. Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comit. Sibului«, la dorința trunțășilor din vrednica comună Sebeșul-superior (din părțile Avrigului), va ținea în această comună, Duminecă în 8 Maiu n. o *intrunire agricolă*, în care sē va vorbi poporului despre *cultura nutrețurilor măiestrite* și a fēnațelor dela munte; despre însemnătatea *tovdrēșiiilor agricole*; despre *ținerea vitelor*; și despre însemnătatea *însufiriilor de credit sătēști*, sistem Raiffeisen.

Mult a făcut și mult face spre binele și înaintarea economică a poporului nostru din acele părți, această »Reuninne«, condusă cu multă pricepere de d-nii D. Comșa, profesor la seminarul din Sibiu, ca președinte, și Victor Tordășianu, secretar.

Teatru germān în Orăștie. Joi în 5 Maiu n. s'a dat în Orăștie o reprezentațiune teatrală, »Die goldene Eva«. E prima reprezentațiune, prin care trupa germānă din Brașov s'a recomandat publicului local, avend sē urmeze un șir de 12 reprezentațiuni. A doua reprezentațiune va urma mănē, Duminecă, sara. N'avem decât cuvinte bune la adresa trupei, care joacă cât sē poate de desēvrșit.

Ultime știri

Rēșboiul.

Azi, Vineri, sosește știrea, că *Americanii au isbitit a trece trupe pe pământul Cubei*, spre a se împreuna cu trupele rēșculaților. Au fost atacați de cavalerie spaniolă, dar' au bătut-o și fugărit-o. Americanii, se vestește, pușcă cu o siguranță uimitoare! Curagiul lor e mare, așa că și pe uscat e teamă c'o sē le umble Spaniolilor tot așa de rēu!

AMICIȚIE — DISTRAȚIE

Bunicii... Nepotei... bunătăți personificate! Regretă numai imposibilitatea prezentă de a sē retrage și ei în un... corn de raui.

Gurile rele... bunătăți... spoite! Regretăm imposibilitatea permanentă de a-le trimete în un... fund de iad. Tai! Tai!

Bubițu.

CHESTII ȘCOLARE

„Statul învățătoreso poporal în oglinda timpului modern“.

Lucrare premiată de »Allgemeine Lehrer-Zeitung« (Urmare.)

IV. Sē privim acum acele cauze, cari dau naștere acestor desconsiderări. Mai întâi obvine împregiurarea, că la cei mai mulți oameni, când vine vorba de învățător, încă tot figura celui dascāl (Schulmeister) de demult, jumătate cu ris, jumătate cu părere de rēu, le plutește înaintea ochilor, dascāl care după cultură, lucru și preț, a fost măestru, ear' în privința autorității a stat mai pre jos decât acesta! Susține părerea aceasta și cea împregiurare, că în lipsa de învățători, încă tot sē mai aplică de acei indivizi, cari n'au nici o pregătire, ori o pregătire plină de lacune, și că chiar între cei destul de calificați sē află nenumărați, cari nu continuă mai departe, și așa, atât în știință, cât și în morală, tot mai mult sē scufundă, în loc de a sē ridica. Conceptul dară ce și-l formează publicul despre învățător e, — după-ce nu numai nu s'a pierdut din memorie tipul timpului trecut, ci mai vine și cel din timpul modern, în legătură cu o calificațiune slabă și în urma neglijinții, imaginea învățătorului spiritualmente sērac.

Învățătorul modern după stat și cultură în genere, e încă recrut, *parvenit*. Pe acesta apoi rar, sau mai bine zicend nici decât, nū-l iubesc. Pe cei »liberali« îi află lumea îmbulzitori și ca atari incozmoi; ceialalți, cari au ceva în găvălie, ușor devin invidiați.

Îndeosebi au ajuns învățătorii a fi incozmoi pentru aceia, cari până acum au domnit peste ei, dela cari apoi s'a detras această supremație.

Și aceștia's adesea preoții, cari în nēcazul lor, uneori pas de pas vreau sē înjosască pe învățători și fac lumea sē creadă, că trebuiesc luați mai de scurt, pentru-că sunt prea »liberi«. Ei privesc nisuița învățătorilor de a sē eman-

cipa de sub domnia preoților, ca-și-când aceștia ar voi desbinarea școlii de biserică, sub ce, după ei, nu e a se înțelege mai puțin ca scoaterea religiei din școală. Că teoria aceasta nu corăspunde adevărului, cu aceasta nime nu-și mai sparge capul. La care învățător i-ar plesni în cap scoaterea religiei din școală? Să poată întempla, că unul sau altul dintre cei mai tineri își iartă o netactică în privința aceasta, partea cea mai mare a învățătorimii însă, de-și nu de propunerea religiei în forma de astăzi, dar în sine e cuprins de stima cea mare a religiei. Că purcederea aceasta a tumultului fără judecată, ce neîntrerupt sbiară la urechi, strică autorității învățătorimii, e de înțeles.

Materialismul practic încă stă ca pedecă în cale spre a înțelege chemarea învățătorului din punct de vedere mai înalt și prin aceasta aprofundarea adevărată a învățătorimii. Poporul mai cu samă, nu vede în învățător pe educatorul copiilor săi, ci numai pe «slujbașul» seu, care pentru o plată anumită, în un timp anumit, atâta cunoștință și dexteritate câștigă cu elevii săi, de câtă aceștia au lipsă în viață. Mirare e așa dară, dacă oamenii, în o privință ore-care, prețuesc mai mult vitele de cât pe copiii lor, întrucât adevărat, de e vorbă de prăsierea animalelor nu se spărie de nici o jertfă bănească, dar se ceartă când trebuie să dea copiilor lor numai câțiva bănuți pentru un caiet? că nu-și aduc aminte a îngriji de creșterea fizică a copiilor lor, până nu cade unul la pat? că pe copiii lor îi chinuie cu muncă peste măsură, și înainte de timp îi fac schilavi, că în decursul anului școlar întreg nu-și rup atâta timp, ca să întrebe pe învățător despre purtarea și înaintarea copiilor lor. Puțin socotesc despre școală, care, după părerea lor, le «opăcește» copiii dela un lucru de mai multe zile ce le-ar aduce dobândă, ear școala nu le dă nici o răsplătire pentru aceasta. (Va urma.)

Pentru redacție responsabil: Petru P. Barițiu.

Concurs

Pentru ocuparea unui post de **practicoant-comptabil** la **Asociațiunea de anticipațiune și credit „Hatiegana”** în **Hațeg**, cu salar anual de 360 fl. v. a. și eventual din venitul net remunerațiune sau tantiemă, încât o va statori adunarea generală ordinară.

Reflectanții au a-și așterne petițiunile până inclusive **25 Maiu 1898**, instruite cu următoarele documente:

1. Atestat de botez și eventual stadiul obligământului militar.
2. Atestat despre purtarea morală.
3. Atestat despre prezenta ocupațiune.
4. Atestat școlar, că au absolvat cu succes bun la vre-o școală comercială superioară în patrie.
5. Cunoștința limbilor română și maghiară în vorbire și scriere.

Preferiți vor fi, cari au și praxă la vre-un institut de bani din patrie.

Din ședința direcțiunii Asociațiunii de anticipațiune și credit «Hatiegana» în **Hațeg**, ținută la **28 Aprilie 1898**.

(330) 1—2

Direcțiunea

133 număr. 332 1—1
1898.

Arveresi hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1897. évi 5847. polg. számú végzése következtében L. Hosszu Ferencz dévai ügyvéd által képviselt „Hunedora” előlegezési hitel-szövetkezet javára Ilie Militon és társai h.-dobrai lakosok ellen 64 frt kr. s jár. erejéig 1897. évi szeptember hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és Neamtz Jozsif és Tomutza Lajosnál 354 frtra becsült lovak, lószekér, hámok és talpra épített épületekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a maros-illyei kir. bíróság 760 1898. számú végzése folytán 64 frt kr. tőkekövetelés, ennek 1895. évi május hó 28.

napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 33 frt 37 krban biróilag már megállapított költségek erejéig H.-Dobran a községi házában leendő eszközzésére **1898. évi május hó 9. napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előlvezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is foganatosítottatni fog.

Kelt Maros-Illyen, 1898. évi április hó 13. napján.

Hegyesy Károly,
kir. bírósági végrehajtó.

Calfă și învățăcel de prăvălie!

În prăvălia de manufactură a subscrisului se primește numai decât

⇒ **o calfă tină** ⇒

precum și **un învățăcel**, care se cunoască limbile streine. Vor fi preferiți cei-ce vor avea cel puțin două clase gimnasiale.

Ion Lazareiu
(336) 1— comerciant în Orăștie.

Sz. 2786—1897.

(329) 1—1

tlkvi.

Arveresi hirdetmény kivonata.

A hátszegi kir. bíróság mint tlkvi hatóság Bontescu Mihály ügyvéd által képviselt lugosi gör.-kat. káptalan gondozása és kezelést alatt álló papi özvegyek és árvák alapja végrehajtónak Albulésk Ruszalin és neje Jovenyész Maria bukovai lakosok végrehajtást szenvedők elleni ügyében közhirrre teszi, hogy végrehajtónak 300 frt tőke, ennek 1896. évi január hó 2-től járó 7% kamatai, a jelenlegi 10 frt és a még felmerülendő költségek iránti követelésének kielégítése végett Albulésk Ruszalin és neje Jovenyész Maria végrehajtást szenvedőknek a dévai kir. törvényszék (hátszegi kir. bíróság) területéhez tartozó Bukova községi 51. számú tjkvben A + 1—7. 9. 10. rend sz. ingatlanait rendszámokénti részletekben, az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 523. frt tevő kikiáltási árban az **1898. évi július hó 5-ik napján d. e. 10 órakor** Bukova községének előljárója házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanúsító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt, a másik fele részét ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárhoz befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A kir. bírósági mint telekkönyvi hatóság.

Hátszegen, 1897. október hó 25-én.

Savu, kir. albiró.

Szám 8089—1897

(333) 1—1

tlkvi.

Arveresi hirdetmény.

Jorgován Péter brizniki lakos végrehajtónak Kurtyán Antonie brizniki lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 65 frt 60 kr. per és végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 6 frt 65 kr.

és a még felmerülendő költségeknek Pogácsnik Miksa ügyvéd 31 frt tőke és járulékaiknak kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a dévai kir. törvényszék (a maros-illyei kir. járásbíróság) területén levő Briznik községben fekvő a brizniki 71. sz. tjkvben Kurtyán Antonianak A + 1 r. 132. 133. hrsz. a. 1/3 részére 367 frt 2 r. 796 hrsz. a. 1/3 részére 43 frt 3 r. 860 hrsz. a. 1/3 részére 30 frt 4 r. 902 hrsz. a. 1/3 részére 2 frt 5 r. 940 hrsz. a. 1/3 részére 3 frt 6 r. 1023/3 hrsz. a. 1/3 részére 16 frt 7 r. 1025 hrsz. a. 1/3 részére 16 frt 8 r. 1866. 1869. hrsz. a. 1/3 részére 34 frt 9 r. 1874. 1875. hrsz. a. 1/3 részére 5 frt 10 r. 1978/1. 1982. hrsz. a. 1/3 részére 18 frt 11 r. 2015 hrsz. a. 1/3 részére 8 frt 12 r. 2047 hrsz. a. 1/3 részére 1 frt 13 r. 2050 hrsz. a. 1/3 részére 5 frt. 14 r. 2098. 2099. hrsz. a. 1/3 részére 14 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik az alábbi árverési feltételek alatt.

Az árverés megtartására határidőül **1898. évi június hó 22-ik napjának délelőtti 9 órája** Briznik községhezához tűztetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt m. kir. igazságügy ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kvi. tszék tkkvi hatósága.

Déván, 1897. december hó 31-én.

Fábíán Imre,
kir. tszéki bíró.

Moartea cloțanilor

(Felix Immisch, Delitzsch)

este materia cea mai bună pentru a otrăvi repede și sigur cloțani și șoareci. Nu e vătămător oamenilor și animalelor de casă. Se capătă în pachete cu câte 30 cr. la farmacia: **N. Vlad** din **Orăștie**.

(331) 1—5

Szám 2870—1898

(328) 1—1

tlkvi.

Arveresi hirdetmény.

A hátszegi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság Bontescu Mihály ügyvéd által képviselt Bács János hátszegi lakos végrehajtónak Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt néh. mácsói lakos Láda Mihály hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhirrre teszi, hogy végrehajtónak 133 frt tőke, ennek 1894. évi május hó 2-ik napjától járó 8% kamatai, 31 frt 45 kr. eddigi megállapított per és végrehajtási, valamint a jelenlegi 8 frt és a még felmerülendő költségek iránti követelésének kielégítése végett néhai Láda Mihály lui Mihály végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék (hátszegi kir. bíróság) területéhez tartozó Mácsó községi 72. számú tjkvben A + 4—21 rendsz. ingatlanait rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 755 frtot tevő kikiáltási árban az **1898. évi június hó 2-ik napján d. e. 10 órakor** Mácsó községének előljárója házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanúsító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Vevő köteles a vételár fele részét az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt, a másik fele részét ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt az árverés napjától járó 6% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói

letéti pénztárhoz befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Hátszegen, 1897. október hó 13-án.

A kir. bíróság mint tkkvi hatóság.

Savu, kir. albiró.

Szám 170—1898

(334) 1—1

kir. végrh.

Árveresi hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-a értelmében ezenel közhirrre teszi, hogy a szásvárosi kir. járásbíróságnak 99/1896. számú végzése folytán Dr. Moldovan Silvius szásvárosi ügyvéd által képviselt «Ardeleana» szásvárosi pénz és hitelintézet foglaltatá javára Fodor Gyula szásvárosi lakos ellen 150 frt tőke ennek 1892. évi december hó 7-ik napjától járó 6% kamatai, eddig összesen 27 frt 45 kr. és árverés kifizetési 1 frt 70 kr. költség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 360 frtra becsült butorokból álló ingóságok, nyilvános árverés után eladatnak.

Mely árverésnek a szásvárosi kir. járásbíróságnak 3114/1898. polg. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen Szásvároson adós lakásán leendő eszközzésére **1898. évi május hó 20-ik napján délelőtti 1/2 11 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében csakis készpénz mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az előlvezendő ingóságok vételára az 1881. LX. évi t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint léssen kifizetendő.

Kelt Szásvároson, 1898. évi május hó 2-án.

Rácz Árpád,

kir. bir. végrehajtó Szásvároson.

Szám 6479—897

(335) 1—1

tlkvi.

Árveresi hirdetmény.

A hátszegi kir. járásbíróság mint tjkvi. hatóság Tomony Moizsáné sz. Avrameszk Anucza, Bontescu Mihály ügyvéd által képviselt végrehajtónak Avrameszk János volt kis-csulai lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhirrre teszi, hogy végrehajtónak 1889. évtől kezdve évenként járó 25 frt elvont haszón, 69 frt 30 kr. eddigi megállapított per. és végrehajtási valamint a jelenlegi 9 frt 35 kr. és a még felmerülendő költségek iránti követelésének kielégítése végett néhai Avrameszk János végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék hátszegi kir. bíróság területéhez tartozó Kis-Csula községi 18. számú tjkvben A + 30—33. 35—55. rend számú egész ingatlanait, az ezen tjkvből végrehajtási zálogjoggal terelve, a 184. sz. tjkvbe átvitt A + 1 rdszámú jelenleg Mokony Jozsif és neje Arimiony Szalomie nevén álló egész ingatlant és a kis-csulai 40. sz. tjkvben. A + 3. 4. 6. 8. 11. 12. 18—29 és 31. rendszámú ingatlanokból 1/6 részt tevő jutalékát rendszámokénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 403 frt 19 kr. tevő kikiáltási árban **1898. évi július 13-ik napján d. e. 10 órakor** Kis-Csula községének előljárója házában megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanúsító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt, a másik felerészét ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárhoz befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság

Hátszegen, 1898. április hó 16-ik napján.

Savu, kir. albiró.